

# Huvikooli Tartu loodusmaja LOODUSESÕBRAD õppekava

## NATURE BUDDIES

1.-3.klass

### Üldosa

#### 1. Õppekava lühikirjeldus:

“Loodusesõbrad” õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö erahuvikoolis Tartu Loodusmaja. Õppekava koostamisel on lähtutud huviharidusstandardist, erakooliseadusest, huvikooliseadusest, Tartu Loodusmaja põhikirjast, SA Tartu Keskkonnahariduse Keskuse arengukavast. Õppekava alusel toimuv loodushariduslik õpe on mõeldud 1.-4. klassi õpilastele, keda huvitavad loomad, taimed, linnud ja putukad ehk meid igapäevaselt ümbritsev looduskeskkond ning loovtegevus.

#### 2. Õppe maht

3 õppeaasta vältel kokku 315 tundi, igal õppeaastal 105 akadeemilist tundi

#### 3. Alusväärtused

- 3.1. õpilase õpi- ja tegevushuvi hoidmine ning arendamine looduskeskkonna ja loovuse alal;
- 3.2. pakkuda mitmekesiseid õpikogemusi ja kaasatgemise võimalusi teadmiste, tunnete ja tegevuse tasandil;
- 3.3. õpilaste arengut ja sellega kaasneva turvatunnet soodustava keskkonna pakkumine;
- 3.4. õpilaste ealiste, sooliste ja individuaalsete iseärasuste ning vajadustega arvestamine;
- 3.5. kaasaaitamine rahvusvähemuste integreerumisel Eesti ühiskonda ja kultuuriellu.

#### 4. Õppe korraldus

Õppes võivad osaleda 1.-4. klassi õpilased tasemeharidusest vabal ajal vanema avalduse alusel. Õpe toimub kord nädalas (kokku 2 akadeemilist tundi) Tartu loodusmajas (Lille 10). Lisaks 35 tundi praktikaid õppeaasta jooksul erinevate väljasõitude, retkede jm näol. Huviringi õppetundides on teooria ja praktika lõimitud, kasutatakse erinevaid õppetöö vorme ja meetodeid: uurimuslik õpe, õppeprojektid, käeline tegevus, mängud, õppekäigud ja -ekskursioonid. Väljaspool ringitunde saavad õpilased osaleda laagrites, ekskursioonidel, õppepäevadel, konverentsidel ja konkurssidel.

Õppegrupi suurus on 12-15 õpilast.

#### 5. Õppe- kasvatuslikud eesmärgid

- kujundada õpilastes positiivne ja hooliv hoiak meid ümbritseva keskkonna suhtes;

- tutvustada eluslooduse mitmekesisust, anda ülevaade taimede ja loomade põhilistest eluavaldustest, nende osast looduses, tähtsusest inimestele ja looduse kaitsest;
- tutvustada Eesti taimi, seeni, loomi ning enamlevinud kooslusi;
- arendada õpilastes keskkonnasõbralikku ja -säästlikku eluhoiakut ning kujundada neis teadmist, et igäiks saab teha midagi parema elukeskkonna heaks;
- toetada õpilaste arengut, arendada loovust ja sotsiaalseid oskusi;
- arendada käelise tegevuse oskust, tähelepanu- ja analüüsivõimet;
- pakkuda eduelamusi ja tunnustust;
- kujundada tervislikke eluviise ja aktiivset eluhoiakut.

## 6. Õppeteemad (olulisemad üldteemad)

### Sesoonsed muutused looduses:

- **Kevad.** Taimeriigi ärkamine, esimesed õitsejad, lehtimine. Rändlindude saabumine. Selgrootud, kahepaiksed, roomajad, linnud ja imetajad kevadel.
- **Suvi.** Taimed ja loomad suvel. Selgrootud, kahepaiksed, roomajad, linnud ja imetajad suvel.
- **Sügis.** Viljad ja seemned. Taimede valmistumine talveks. Söödavad ja mürgised seemned. Loomad sügisel. Rändlindude lahkumine. Selgrootute, kahepaiksete, roomajate, lindude ja imetajate valmistumine talveks.
- **Talv.** Taimed ja loomad talvel. Lindude ja loomade lisa söötmine.

### Inimene ja keskkond:

- **Inimene ja taimed.** Taimede kasutamine. Toidutaimed, kiutaimed, ilutaimed, ravimtaimed, mürgtaimed. Taimed ja keskkond.
- **Tootaimed.** Levinumad liigid. Hooldamine ja paljundamine.
- **Inimene ja loomad.** Koduloomad. Tõud. Lemmikloomad.
- **Lemmikloomad.** Rühmad: närilised, roomajad, kalad jne. Hooldamine. Vastutus.
- **Suhted loomariigis.** Loomade käitumine. Toitumissuhted. Loomad ja keskkond.

**Loodushoiu põhimõtted.** Looduskaitse Eestis. Looduskaitsealad. Kaitsealused taime- ja loomaliigid. Punane raamat. Looduses käitumise põhimõtted. Igäiheõigus.

## Ainekava

<b>Alustamise tingimused</b>	Õppes võivad osaleda 1.- 4. klassi õpilased tasemeharidusest vabal ajal vanema avalduse alusel.
<b>Kestus</b>	3 õppeaastat
<b>Ainemaht</b>	igal õppeaastal 2 akadeemilist tundi nädalas. Lisaks 35 tundi praktikaid õppeaasta jooksul erinevate väljasõitude, retkede jm näol. 105 tundi õppeaastas, kokku 315 tundi.
<b>Õppekeel</b>	eesti keel
<b>Õppemeetodid</b>	õppijat kõitev praktilise sisuga õppetegevus, õppekäigud, projektõppepäevad, õppelaagrid

### 1. Õpiväljundid

#### I õppeaasta:

Teab kuidas ja miks elusolendeid rühmitatakse, väärtustab bioloogilist mitmekesisust. Oskab loodusesõbralikult käituda ning viia läbi esmaseid vaatlusi. Õpib tundma loodusmaja ja koolimaja ümbrust.

#### II õppeaasta:

Tunneb Eesti tavalisemaid taime – ja loomaliike ning enamlevinud kooslusi. Oskab läbi viia katseid ja vaatlusi ehk rakendada lihtsamaid loodusteaduslikke uurimismeetodeid, kasutades vastavaid vahendeid (luup, binokulaar, binokkel).

#### III õppeaasta:

Oskab võrrelda ja hinnata erinevate elusolendite keskkonnavajadusi seoses elupaiga, ööpäeva, aastaajaga. On teadlik looduskaitse põhimõtetest ja oskab loodusesõbralikult käituda. Tunneb ja oskab kasutada lihtsamaid loodusteaduslikke uurimismeetodeid (vaatlus, katse) ja -vahendeid (luup, binokulaar, binokkel). Teab kuidas leida infot linnu-, looma- ja taimeliikide kohta ning oskab seda teadmist rakendada lemmiklooma pidamisel.

## 2. Õppesisu kolmel õppeaastal

TEEMAD	Õpitulemused
<b>I õppeaasta</b>	
<p><b>1. Sesoonsed muutused looduses</b></p> <p><b>2. Taimede ja loomade kohanemine aastaegade vaheldumisega</b></p> <p><b>3. Taimed ja loomad, liikidevahelised suhted</b></p> <p><b>4. Inimene ja keskkond</b></p>	<p>1. Oskab vaadelda sesooneid muutuseid looduses ja võrrelda erinevaid aastaageid. Oskab kasutada ringitunnis tutvustatud uurimisvahendeid (luup, binokulaar jne).</p> <p>2. Teab Eesti levinumaid loomi ja nende jälgi. Teab, millal ja miks linnud rändavad. Tunneb levinumaid lindude, loomade ja putukate ilmastikuga kohanemise võtteid (talveuni, rasva kogumine, toidutagavara kogumine jne.).</p> <p>3. Oskab läbi viia loodusvaatlust ning selle põhjal tuua välja muutusi keskkonnas või kirjeldada looma, putukat, taime. Oskab võrrelda kahepaikseid, linde ja imetajaid.</p> <p>4. Oskab tuua näiteid Eesti loodusest. Teab looduses käitumise põhimõtteid.</p>
<b>II õppeaasta</b>	
<p><b>1. Liikidevahelised suhted</b></p> <p><b>2. Inimene ja keskkond</b></p> <p><b>3. Uurimise meetodid ja võimalused</b></p>	<p>1. Tunneb ja oskab kirjeldada liikidevahelisi suhteid (toitumissuhted jne).</p> <p>2. Oskab kirjeldada taimede ja loomade tähtsust inimesele. Tunneb tähtsamaid toidutaimi ning eristab mürgiseid taimi söödavatest. Teab, kust tuleb inimeste toit ning kuidas seda toodetakse.</p> <p>3. Oskab vaatluste läbi viimiseks kasutada vastavaid mõõtevahendeid, mida ringitunnis tutvustatakse (nt. anemomeeter, binokulaar, labori katsekomplektid jne.).</p>
<b>III õppeaasta</b>	
<p><b>1. Lemmikloomad ja taimekasvatuse</b></p> <p><b>2. Loodushoid ja keskkonnasäästlik eluviis</b></p> <p><b>3. Uurimise meetodid ja võimalused</b></p>	<p>1. Oskab otsida infot loomade ja taimede eest hoolitsemise kohta ja oskab seda rakendada (koduloomad, lemmikloomade eest hoolitsemine jne.) Teab kuidas paljundada ja hooldada taimi.</p>

	<p>2. Teab looduses käitumise põhimõtteid, tunneb igäühe õigust. Oskab üldiselt kirjeldada looduskaitse põhimõtteid Eestis. Teab looduskaitsealasid. Oskab nimetada kaitsealuseid taime- ja loomaliike.</p> <p>3. Oskab kasutada iseseisvalt lihtsamaid uurimisvahendeid nagu binokkel, binokulaar jne. Kavandada ja läbi viia lihtsamaid katseid. Leiab lihtsamat usaldusväärset informatsiooni ning eristab seda müra.</p>
--	--

### 3. Tagasisidestamine

Tagasisidestamise eesmärgiks on õpilaste arengu toetamine, positiivse eluhoiaku ja sotsiaalsete oskuste kujundamine. Tagasisidestamine toimub:

- Õpetajapoolse suulise hinnanguna õppeprotsessi käigus ning individuaal- ja rühmatöodes osalemise järel.
- Infona saavutatud tulemustest konkurssidel, konverentsidel ja võistlustel osalemise korral.

### 4. Õppeprotsessi läbiviimiseks vajalikud vahendid, seadmed

Keskkonna ja elusloodusega tutvumiseks vajalikud vahendid: luubid, luubitopsid, mobiiliga kasutatavad mikroskoobid, katseklaasid, binokulaarid, binoklid jne. Tartu loodusmaja mitmekülgsed kogud (loomanahad, munad, taimed jne) ja tehnilised võimalused (smarttahvel, arvutid jne).

Loovtöö jaoks vajalikud materjalid: paber, käärid, pliiatsid, savid jne.

Loovtöö puhul eelistatud looduslikud vahendid (käbid, kuivatatud taimed jne), taaskasutus (paber, kangatükid, lõngajupid jne) ning keskkonnasõbralikumad vahendid (liimid, värvid).